

Op het ritme van de Kempen

Pelgrimeren in eigen land

Langs de Via Monastica van Postel naar Meerhout

compostelagenoelschap.be

Wandelbrochure
Zondag 8 september 2024

Pelgrimeren in eigen land

Christenen trekken reeds sinds de eerste eeuwen naar Jeruzalem of Rome, Moslims ondernemen de hadj naar Mekka en Boeddhisten ondernemen een tocht naar de boom waaronder Boeddha verlichting bereikte. Pelgrimeren kent een rijke geschiedenis en verschillende vormen. Voor sommigen was het een boetetocht, soms ook een vrijwillige boetedoening, voor anderen een tocht ter verering van een heilige of beproeving van hun geloof.

Gedurende de middeleeuwen ging men meer pelgrimeren naar Santiago de Compostela. Dit gebeurde, omwille van de veiligheid, vaak in grote groepen. De lange tocht, heen en terug, zorgde ervoor dat de pelgrims vaak lang en ver van huis waren. Er ontstonden langs de pelgrimsroutes kleinere bedevaartsoorden, die het netwerk van pelgrimsroutes verbinden.

Na de middeleeuwen vielen bedevaartsoorden zoals Lourdes, Fatima en Scherpenheuvel in de smaak. Pelgrimeren naar Santiago de Compostela werd minder populair, maar kon de afgelopen decennia opnieuw op meer aandacht rekenen. Steeds vaker trekken pelgrims terug naar Compostela. Vandaag de dag is men ook omwille van niet-religieuze redenen onderweg; om te genieten van het op weg zijn en van de natuur, voor de mensen die je op de reis ontmoet of omwille van de sport an sich.

Doorheen onze regio loopt één van de pelgrimsroutes naar Compostela: de Via Monastica genaamd. Pelgrimsroutes, zoals de Via Monastica, worden aangegeven door de pelgrimsschelp, de Sint-Jakobsschelp. Je kan dit symbool ook onderweg zien op de wandelpaaltjes.

Deze pelgrimsroute dankt haar naamgeving aan de monastieke oorden op de route: de abdij van Postel, Tongerlo, Averbode en Leffe.

Aan de hand van deze brochure wandel jij een stukje van de Via Monastica: van Postel naar Meerhout. Samen pelgrimeren we in eigen regio.

1 Abdij van Postel

De norbertijnenabdij van Postel vormt al sinds 1140 het religieus centrum van de regio.

Onthaal van gasten maakt een belangrijk deel uit van het religieuze leven, als één van de aanbevelingen van de heilige Norbertus. De abdij van Postel werd gesticht als een 'godshuis'. Dat betekent dat het onder andere functioneert als een opvanghuis voor reizigers en pelgrims. Het gastenkwartier of 'Kontaktcentrum' wordt opengesteld voor echtparen, enkelingen en groepen of pelgrims op doorreis. Binnen het gastenkwartier komen bezoekers in contact met de abdijsamenleving. Ze zijn hier welkom voor een tijd van bezinning en samenzijn.

Niet toevallig werd in de twaalfde eeuw de abdiijkerk toegewijd aan Heilige Nicolaas, de patroonheilige van de reizigers.

Verlaat de abdij via de zuidelijke, witte poort en loop 600m zuidwaarts langs de verkeersweg (N136) naar [wandelknooppunt 19](#). Vervolgens sla je rechtsaf, via de Desselsedreef, het bos in naar [nr. 83](#). Aan het einde van de dreef sla je linksaf de zandweg op naar [nr. 31](#). Waar de weg naar rechts draait, stap je rechtdoor langs het bospad. Hierbij wandel je over een brug.

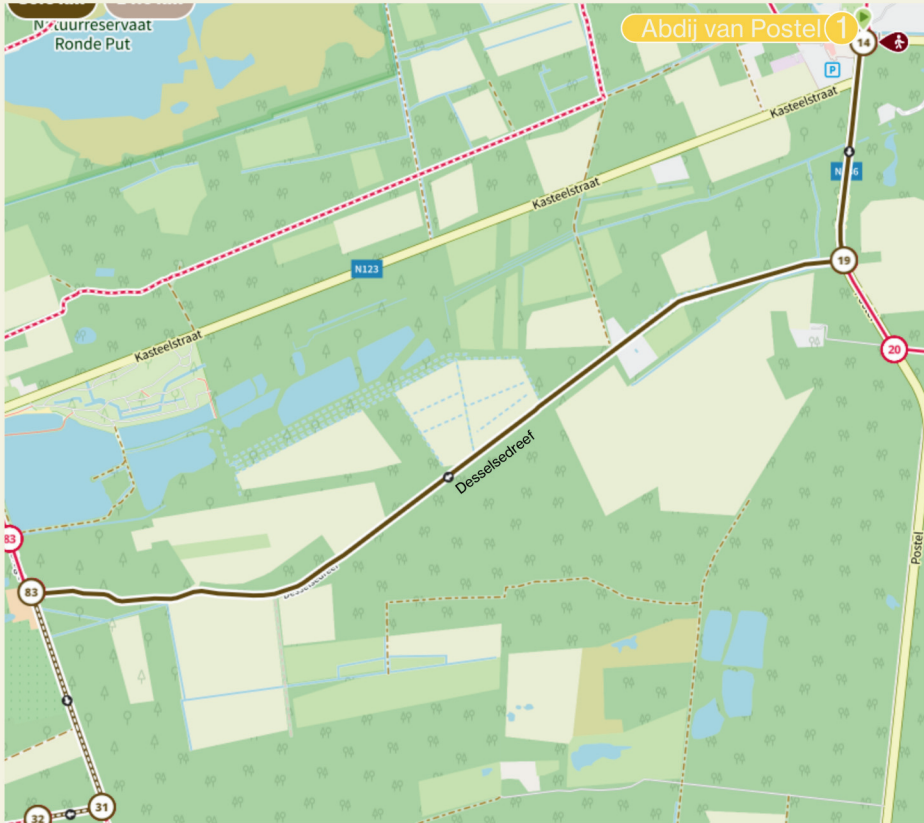
1 Abdij van Postel

14

19

83

31

2 Natuurgebied Het Groesgoor

Aan nr. 31 ga je rechtsaf naar nr. 32. Na ca. 200m, net voor de schuilhut, sla je linksaf naar een breed bospad richting nr. 33. Na een klein stukje wandelen kan je rechts een smal bospad zien. Dit neem je richting nr. 36 en je volgt het pad na 150m mee links.

Je wandelt 1,8 km lang deels over vlonderpaden door natuurgebied Het Groesgoor naar nr. 37.

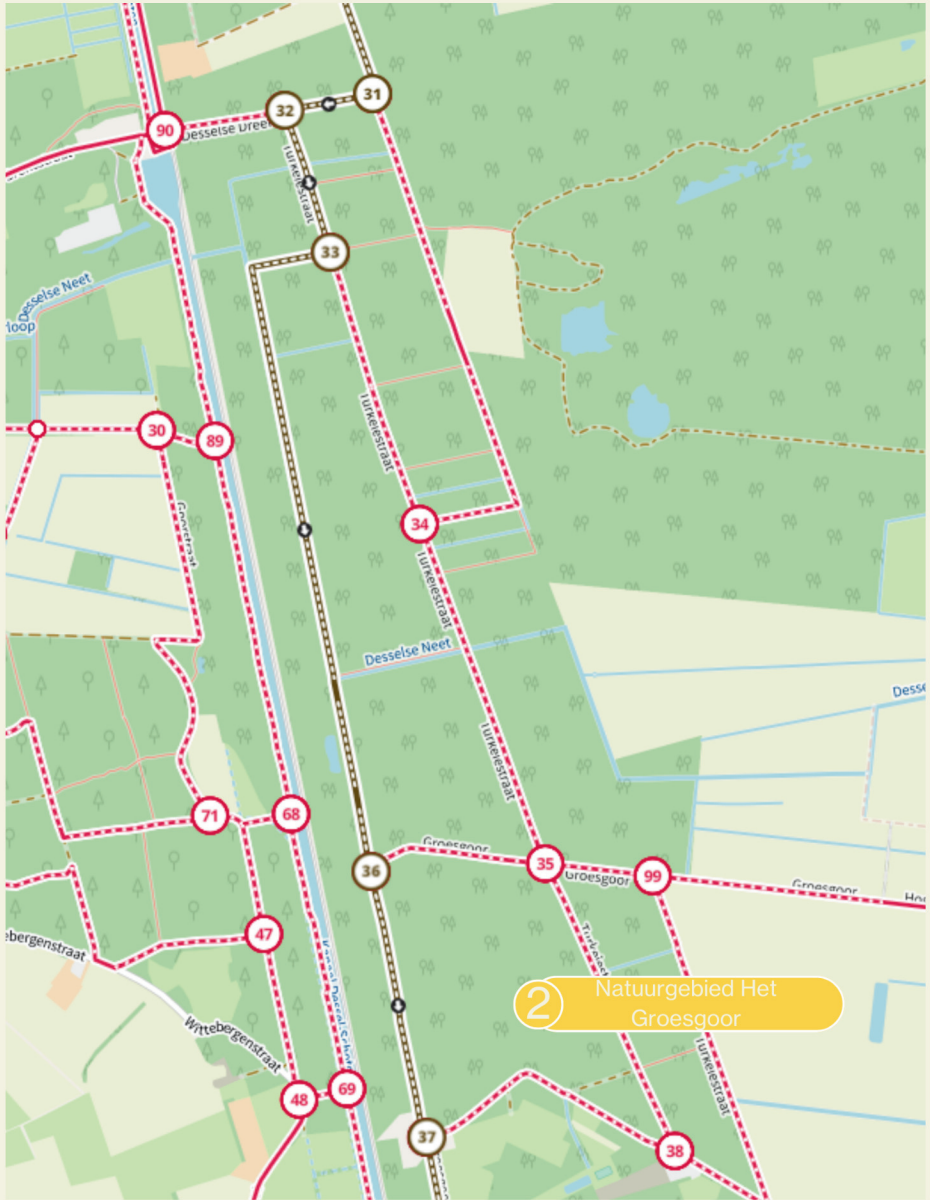
Let op: bij regenweer kan het hier drassig zijn!

Dit natuurgebied aan de oostzijde van het kanaal Dessel-Turnhout is het werk van de mens in combinatie met water en natuur. Dit gedeelte van het kanaal werd in gebruik gesteld in 1844-1846. Het graven van het kanaal en de bevoeiing van de dorre Kempense gronden, maakte de bodem opnieuw vruchtbaar. Daarom kan je in het landschap talrijke slootjes en grachten zien.

Nadat het kanaal werd aangelegd, werd het gebied ook beplant. Hierbij experimenteerde men met verschillende boom- en plantensoorten. Dit resulteert in een grote variatie aan planten en bomen die in Het Groesgoor te vinden zijn.

2 Natuurgebied Het Groesgoor

3 Natuurgebieden Den Diel & De Maat

Aan [nr. 37](#) ga je rechtdoor via een grindweg naar [nr. 2](#).

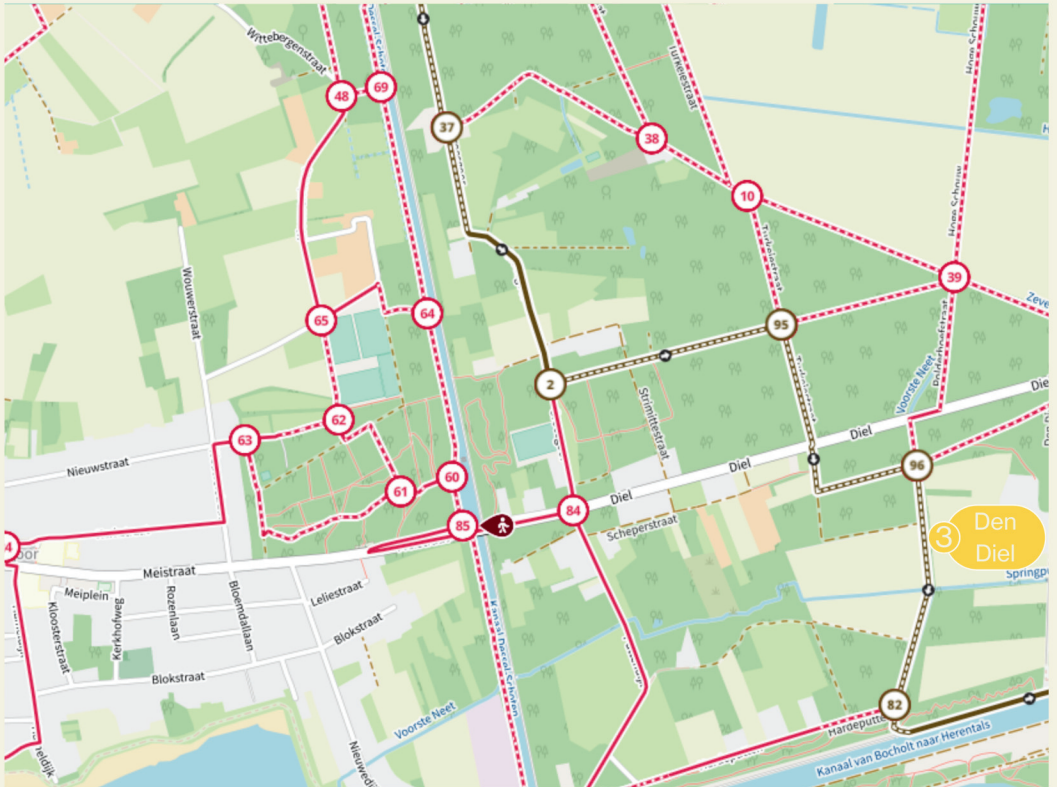
Vervolgens sla je linksaf een bosweg in richting [nr. 95](#). Aan het kruispunt sla je rechtsaf richting [nr. 96](#). Hier kruis je een betonweg en wandel je natuurgebied Den Diel binnen.

In natuurgebied Den Diel bevinden zich ontginningsputten van spriet (ligniet). Door de tand des tijds zijn ze omgetoverd tot een mooi natuurgebied. In en rond deze vennen ontwikkelde zich een zeldzame vegetatie. Zelfs vleesetende planten, zoals de zonnedauw, zijn hier terug te vinden!

Aan de overzijde van het kanaal ligt natuurgebied De Maat. Dit gebied is een lappendeken van hooilanden, loofbossen, heide, moerassen, vennen en vijvers met rietkragen. De Maat herbergt een recordaantal libellensoorten, waaronder zeldzaamheden als de glazenmaker, de bandheidelibel en de beekrombout.

3 Natuurgebieden Den Diel & De Maat

4 De Baileybrug

Na 100m volg je [nr. 96](#) haaks links. Vervolgens sla je na 250m rechtsaf naar [nr. 82](#) tot aan het kanaal Bocholt-Herentals. Hier ga je linksaf over het jaagpad naar [nr. 41](#) aan de Baileybrug.

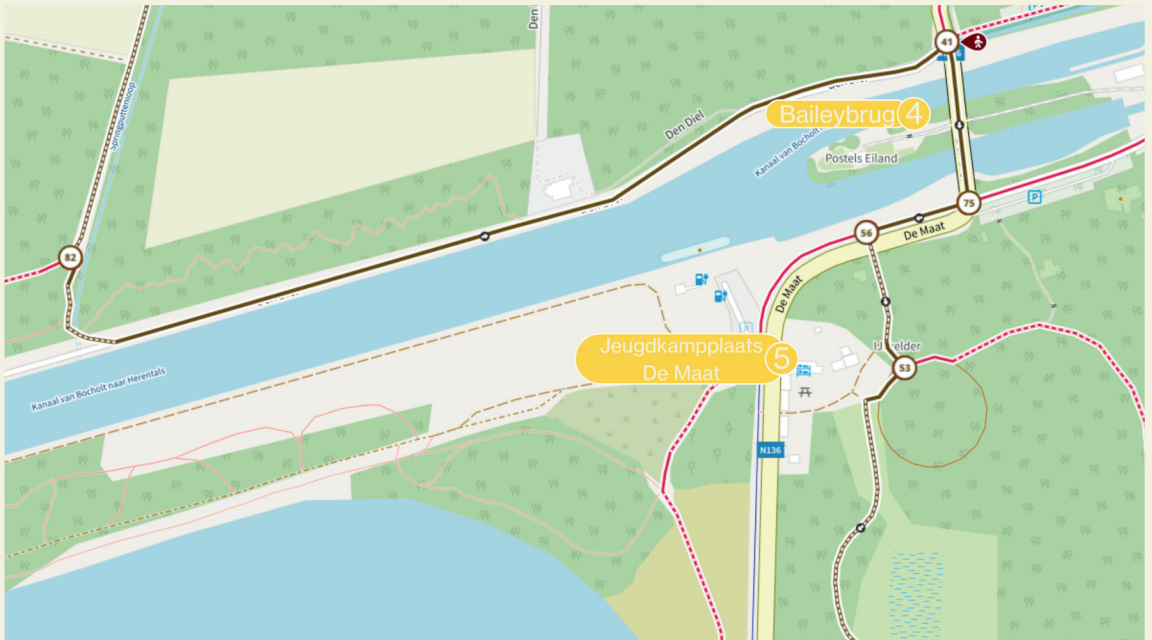
Bij aanvang van WOII werd de oorspronkelijke brug opgeblazen. Hier moest, bij de bevrijding van België, natuurlijk een vervangingsbrug komen. Daarom plaatsten de Engelsen deze militaire brug door D.C. Bailey ontworpen.

Aanvankelijk werd dit type vakwerkbrug gebruikt voor militaire toepassingen, want de structuur is sterk genoeg om troepen en zware voertuigen te dragen. Vandaag de dag kennen Baileybruggen nog civiele toepassingen, zoals deze hier. Deze brug kan beschouwd worden als een knap staaltje techniek, want na al deze jaren functioneert ze nog in nagenoeg originele staat.

Wandel de Baileybrug over tot [nr. 75](#). Hier steek je de kasseiweg over naar het fietspad naar [nr. 56](#). Vervolgens wandel je linksaf naar [nr. 53](#).

4 De Baileybrug

5 Jeugdkampplaats De Maat

Na ca. 100m over het fietspad, kan je de toegangspoort van Jeugdkampplaats De Maat zien. Wandel deze binnen en wandel langs de grindweg naar het hoofdgebouw.

 Let op: hier ligt een kasseiweg die naar links wegdraait. Deze volgen we niet!

Dit voormalig kasteeldomein met bijgebouwen, doet vandaag dienst als domein voor jeugdkampen. August De Mulder liet in 1853 een boerderij bouwen in “De Maat”, waarna baron E. Van Eetvelde de wateringen in 1910 verwierf. Van Eetvelde liet de boerderij slopen en bouwde een kasteel genaamd “De Maat”. Het bijhorende woonhuis staat er vandaag nog steeds.

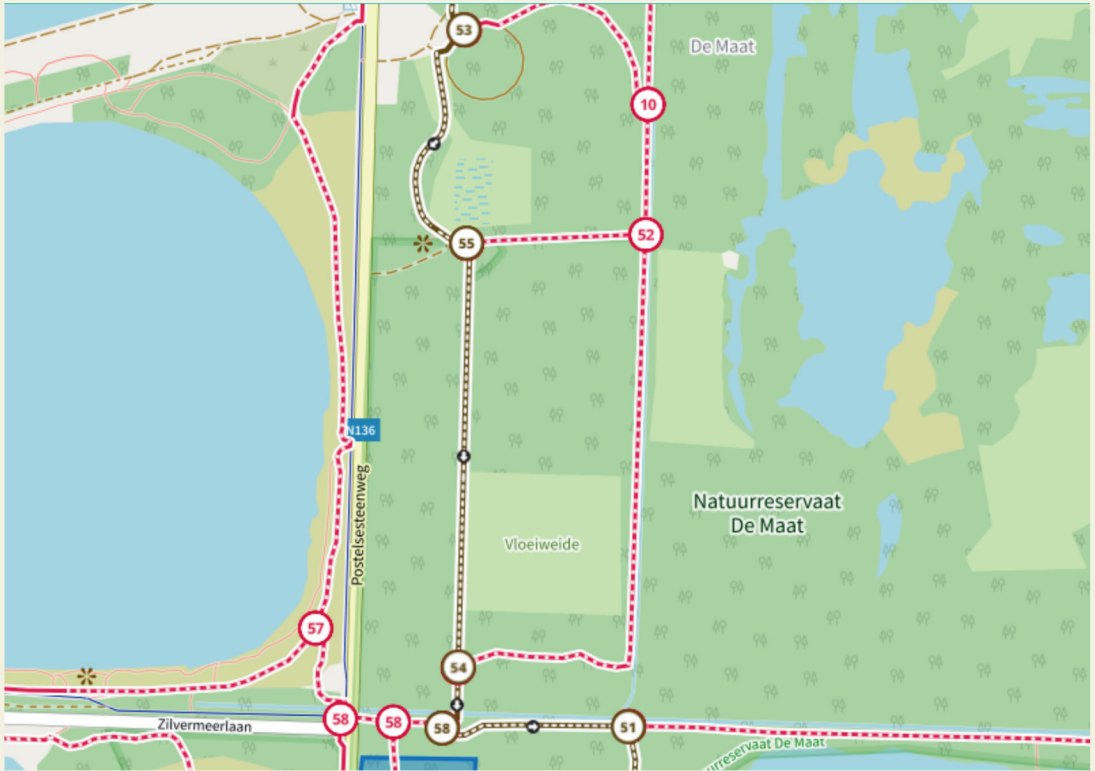
De gemeente kocht in 1938 het kasteel en aanpalend domein aan, wat tijdens de Wereldoorlog een hotspot werd voor het grootschalig ontginnen van spriet als goedkope brandstof. Hierdoor ontstonden talrijke vijvers en meren. Toen de ontginning in 1949 werd stopgezet, kon het gebied uitgroeien tot natuureservaat. Van het kasteeldomein blijven vandaag de dag alleen de aangepaste bijgebouwen nog over.

Ca. 75m verder pik je de richting van [nr. 55](#) opnieuw op. Aan een kruispunt van boswegen kom je natuurgebied De Maat binnen. Hier wandel je rechtdoor naar [nr. 54](#).

© Wikimedia Commons - Ritipitie

5 Jeugdkampplaats De Maat

6 De Rauwse Meren

Je nadert een prachtige dreef met knotwilgen, waar links de vloeiveide te zien is. Deze dreef kreeg een unieke bijnaam: de twaalfurendreef. Als je 's middags om exact twaalf uur door de dreef wandelt, dan zal je op zonnige dagen merken hoe mooi de dreef verlicht wordt. Op dit moment van de dag schijnt de zon namelijk loodrecht door de dreef.

Wanneer je de knotwilgendreef uitwandelt, kom je aan [nr. 58](#). Hier steek je de gracht over en wandel je linksaf richting [nr. 51](#).

Vervolgens zet je de wandeling verder door rechtsaf te draaien richting [nr. 74](#). Hier ga je verder rechtdoor langs het Rauwse meer naar [nr. 68](#) en [67](#).

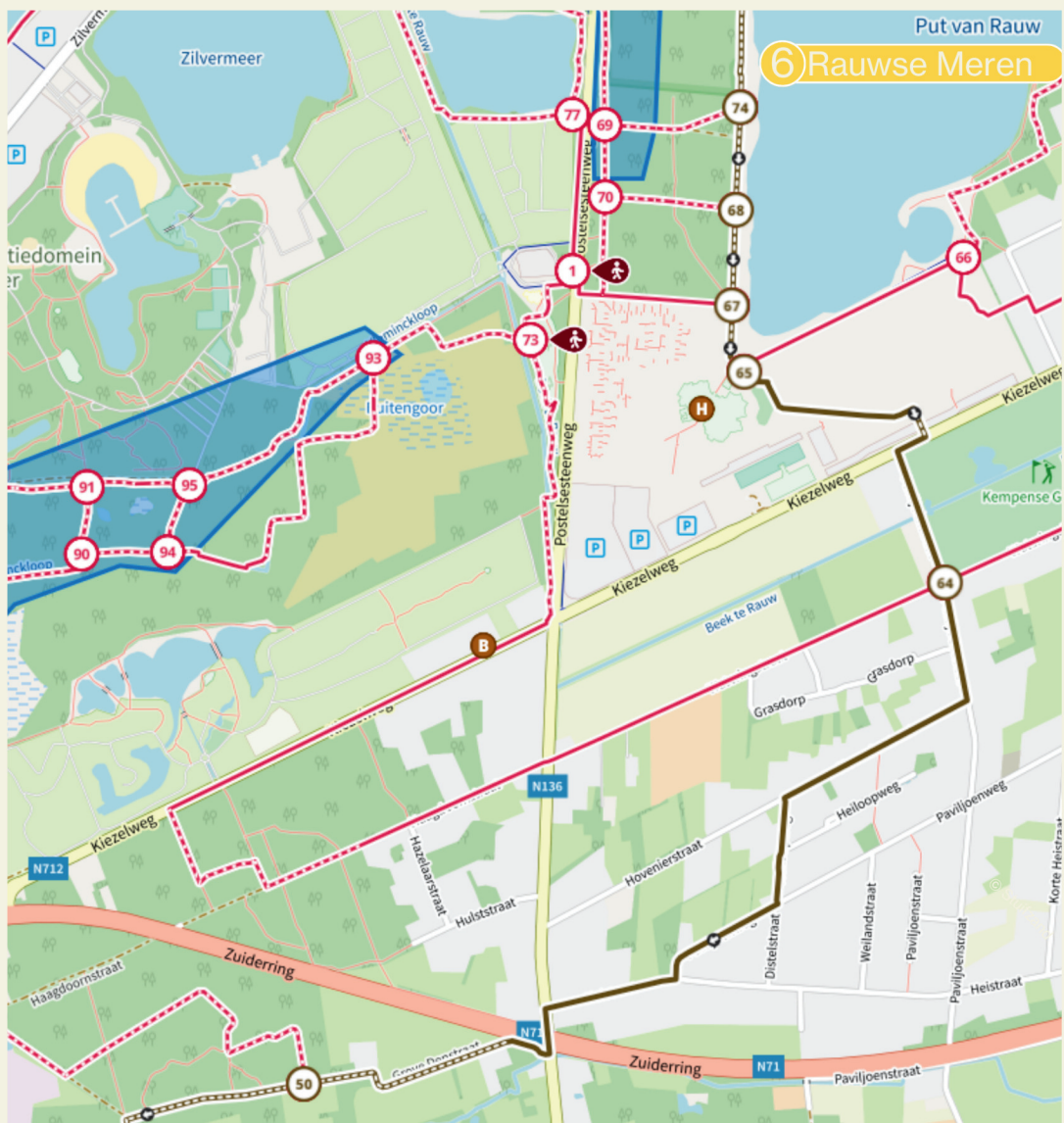
Je bereikt het domein Sunparks Kempense Meren, waar je via het poortje het vakantiepark kan betreden. Hier wandel je richting [nr. 65](#), waar je weg rechtsaf vervolgt richting [nr. 64](#). Na ca. 20m kom je aan de speeltuin met aan je rechterkant het hotel en de brasserie. Hier ga je voor de speeltuin linksaf langs de minigolf, verder richting [nr. 64](#). Na het vakantiehuisje met huisnummer 463 verlaat je, in de richting van [knooppunt nr. 64](#), via een poort het vakantiepark.

Aan de Kieselweg wandel je ca. 70m naar rechts waar je veilig de Kieselweg kan oversteken naar de Paviljoenstraat. Hier passeer je langs de Kempense Golfclub en wandel je rechtdoor verder naar [nr. 50](#).

Aan het tweede kruispunt sla je rechts de Hoveniersstraat in en na 450m linksaf de Distelstraat in. Deze wandel je uit tot aan haar T-vormig kruispunt met de Heistraat, ter hoogte van huisnummer 75, waar je rechtsaf wandelt. Na 300m rechtdoor wandelen, bereik je de Postelsesteenweg. Deze steek je over en je wandelt links naar de verkeerslichten.

6 De Rauwse Meren

7 Vallei van de Molse Nete

Steek de vierbaansweg over en volg [nr. 50](#) rechtsaf de Grove Denstraat in. Verderop neem je het grindpad en vervolgens het bospaadje. Hier wandel je tussen de rustige Molse weiden en velden.

Verder volg je [nr. 51](#) rechtdoor en op het kruispunt naar links. Je kruist hier de Scheppelijke Nete, een van de vele Netes die het aanzicht van de streek bepalen. Op het T-kruispunt sla je rechtsaf richting [nr. 55](#). Dit knooppunt volg je voor 3,3 km.

Na een haakse bocht naar links kom je op een T-kruispunt uit. Daar sla je rechtsaf, waardoor je opnieuw op een T-punt terecht komt. Hier wandel je linksaf over de spoorweg en vervolgens rechtdoor in de Venetiëlaan. Deze weg kronkelt doorheen een villawijk, waar je na 500m, ter hoogte van huisnummer 9, samen met [nr. 55](#) rechtsaf gaat in de Lenslei. Op de drukke verkeersweg, de Colburnlei, draai je rechtsaf. Na 200m wandelen, steek je de weg naar links over naar de Barcelonalei en Owenslei.

Vervolgens wandel je op het kruispunt rechtdoor. Na een haakse bocht naar rechts, volg je [nr. 55](#) linksaf in een grindweg die overgaat tot een bosweg, de Gompeldijk. Wandel nog een stukje verder na een bocht naar links en je stapt daar over de Molse Nete.

De vallei van de Molse Nete is een langgerekt relict van voormalige graslanden. Deze zijn intussen verbost of geëvolueerd tot rietvelden. Hier kan je ongestoord wandelen op enkele meters van droge heide en naaldbos naar natte moerassen in de beekvallei.

7 Vallei van de Molse Nete

50

51

55

8 Kanaalbrug Balen

Op het volgende T-kruispunt sla je linksaf, gevolgd door een haakse bocht naar rechts. Aan [nr. 55](#) ga je rechtsaf een bosweg in richting [nr. 32](#). Na 50m arriveer je aan een Y-splitsing, waar je de rechtervork neemt over een smal bruggetje tot aan het kanaal. Door de zwaaiكوم voor de scheepvaart is het kanaal hier breder. Hier ga je links richting de spoorbrug, waar je wat verderop [nr. 39](#) bereikt.

Onder de spoorbrug door, loop je richting de tweede brug. Net voor deze tweede brug kan je links afdraaien richting een verkeersweg, De Vaartstraat, met 100m naar links twee warenhuizen. Steek voorzichtig over en wandel naar rechts om het kanaal over te steken. Aan de overzijde daal je langs een tegelpad af naar het jaagpad.

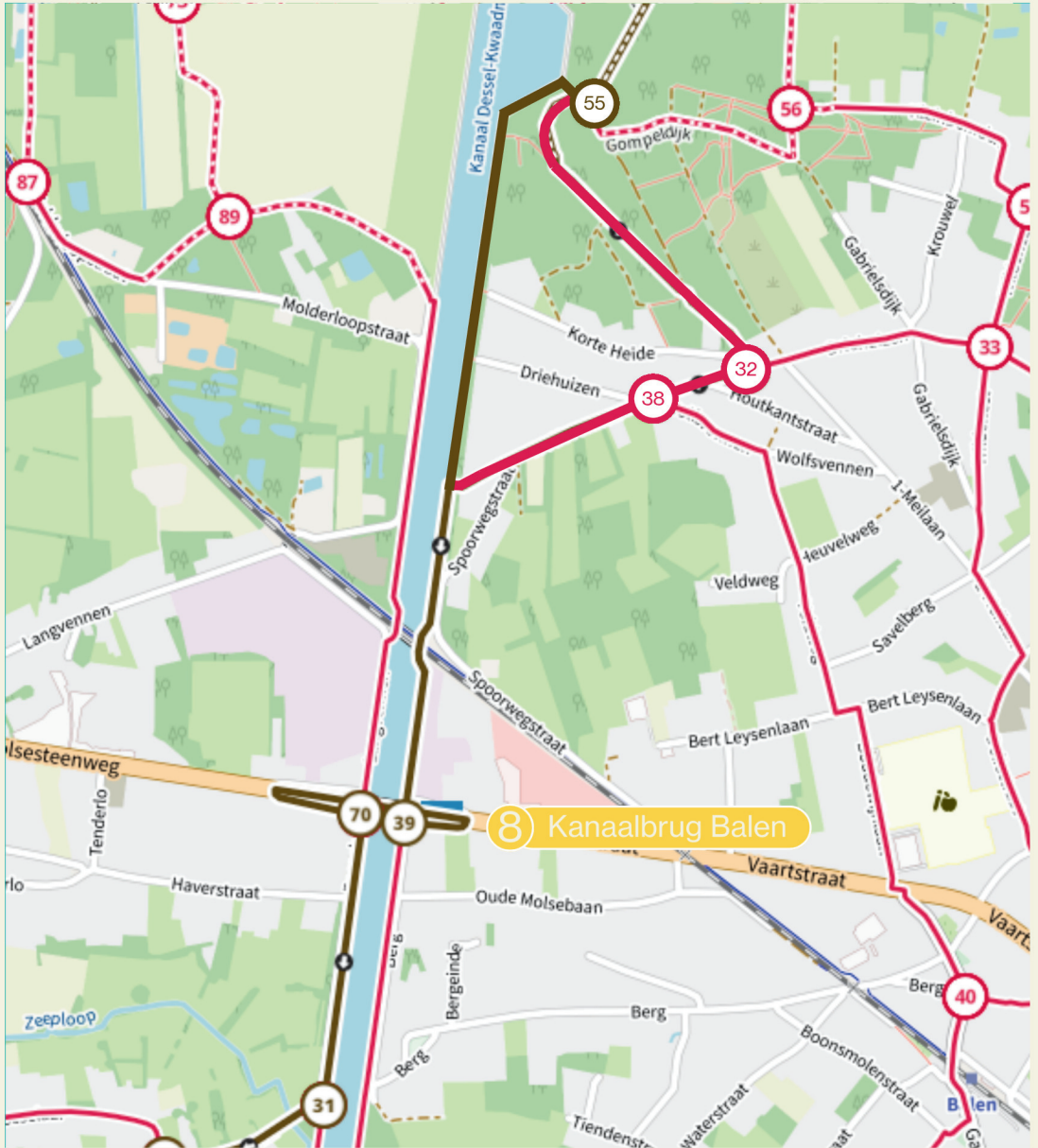
Op het jaagpad wandel je richting [nr. 31](#), waar je vervolgens rechts richting [nr. 2](#) loopt. Daarna draai je linksaf de Plaseindeweg in, een betonweg, richting [nr. 91](#). Hier ga je rechtdoor naar [nr. 90](#), in de Kaaplaststraat. Aan de Olmensebaan arriveer je bij een T-punt. Daar steek je over, wandel je kort naar links en vervolgens rechtsaf naar de Leemkuilenweg, naar [nr. 7](#). Wanneer de weg naar rechts draait, blijf je rechtdoor wandelen in een veldweg richting [nr. 14](#). Bij het bereiken van een asfaltweg steek je over en wandel je een klein stukje naar links. Samen met [nr. 14](#) sla je rechtsaf een bospad in. Na 150m ga je rechts richting [nr. 13](#) en wandel je in de nabijheid van het natuurgebied Griesbroek.

Vervolgens kom je uit op een verkeersweg. Deze volg je samen met [nr. 13](#) naar links. Over het nieuwe wegdek wandel je tot aan de Sint-Hubertuskerk van Balen-Hulsen.

 Let op: Aan wandelknooppunt 13 verlaat je kort het wandelnetwerk!

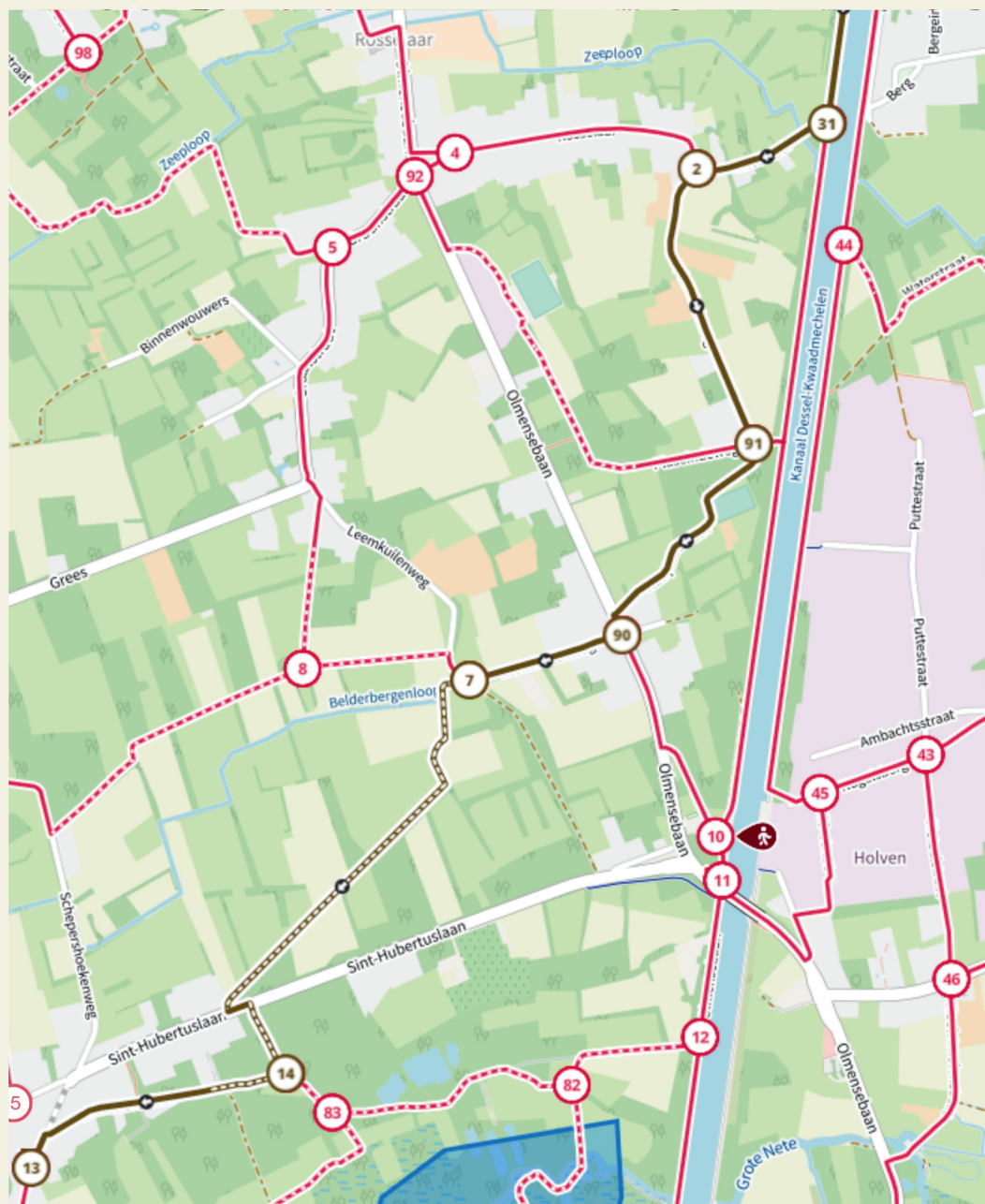
8 Kanaalbrug Balen

8 Kanaalbrug Balen

Let op: Aan wandelknooppunt 13 verlaat je kort het wandelnetwerk!

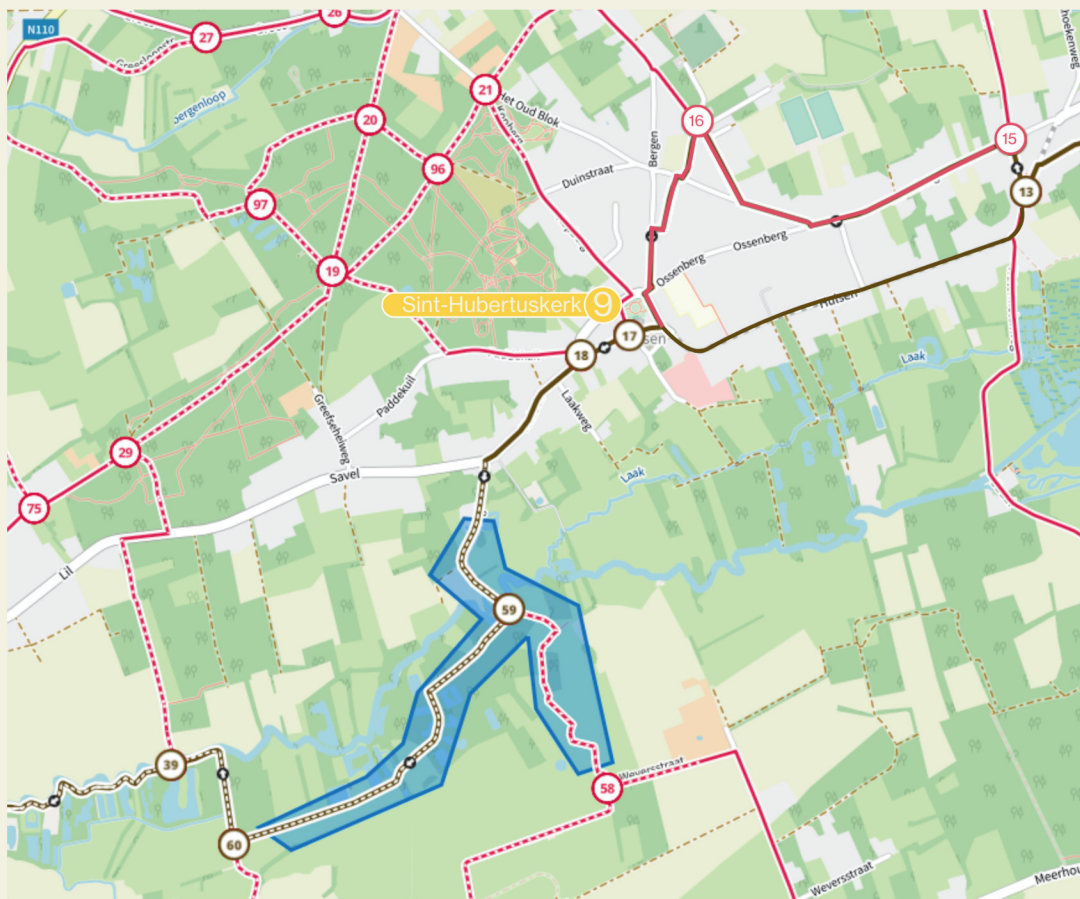
9 Sint-Hubertuskerk Balen-Hulsen

De neoromaanse Sint-Hubertuskerk werd gebouwd in 1898-1899 naar ontwerp van architect Pieter Jozef Taeymans. Het meubilair van de kerk kan grotendeels rond 1904 gedateerd worden. Desondanks zijn het orgel, aangekocht in 1826, en enkele houten sculpturen nog wel afkomstig uit de laatgotische kapel (1543), die intussen gesloopt werd. Deze houten, gepolychromeerde sculpturen beelden onder andere Sint-Hubertus, Sint-Barbara, Sint-Lucia en Onze-Lieve-Vrouw met kind uit. De pastorie die hier gesitueerd is, werd gebouwd in 1876 en gerenoveerd tussen 1951 en 1952.

Aan de kerk begeef je je opnieuw binnen het wandelnetwerk en volg je de richting van [nr. 18](#). Vervolgens volg je de weg mee die schuin naar links draait, richting [nr. 59](#). Kort na het verlaten van de bebouwde kom, steek je de weg over linksaf de Kreindertweg in. Dit is een doodlopende straat richting [nr. 59](#). Na ca. 400m wandelen zal je de Grote Nete oversteken. Na de brug neem je onmiddellijk het paadje rechts naar [nr. 60](#). Hier wandel je ca. 1 km verder tot je aan een T-kruispunt komt. Daar ga je rechtsaf, langs de rivier, naar [nr. 39](#). Om dat knooppunt te bereiken ga je op de volgende T-splitsing linksaf richting de Machielskesbrug. Dat paadje wandel je af tot je de brug en zitbank bereikt. Daar volg je het pad verder naar [nr. 74](#). Eenmaal [nr. 74](#) bereikt, blijf je rechtdoor wandelen in de richting van [nr. 71](#) en [nr. 75](#). Een klein stukje verder zal je opnieuw een kruispunt tegenkomen. Hier volg je [nr. 71](#). Aan je linkerkant ligt natuurgebied De Vloyen.

9 Sint-Hubertuskerk Balen-Hulsen

10 Bezoekerscentrum Grote Netewoud

Blijf bij de volgende splitsing, ca. 30m verder, [nr. 71](#) volgen. Nadat je een houten brug passeert, heb je de eindbestemming, het Bezoekerscentrum Grote Netewoud in de watermolen van Meerhout, bereikt.

In het hart van de Kempen kan je langs de Grote Nete en haar zijrivieren talloze natuurgebieden terugvinden. De Netes vormen een van de zuiverste en meest visrijke rivierbekkens in Vlaanderen. De moerassige gras- en rietlanden en elzenstruwelen in de Netevallei kenmerken het landschap.

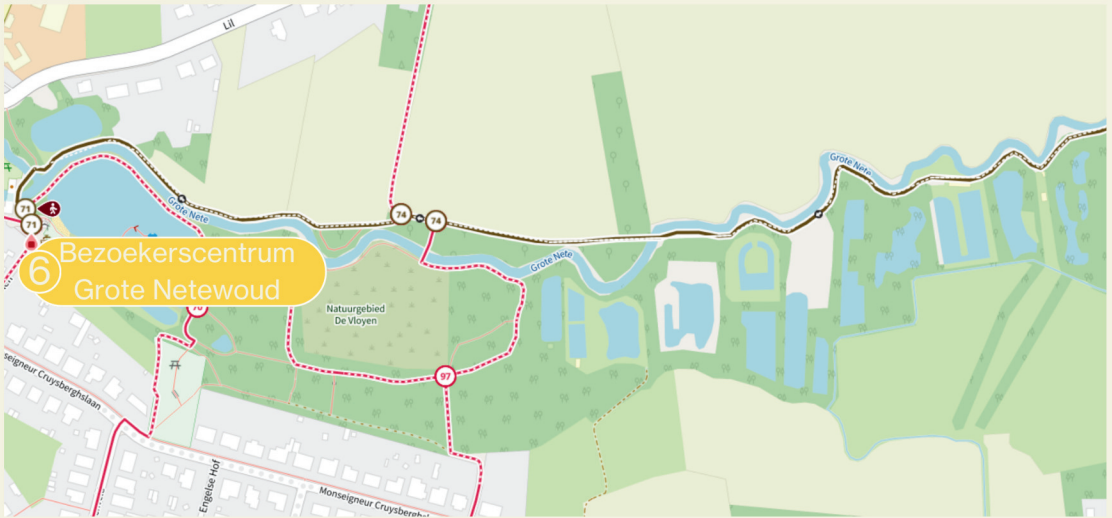
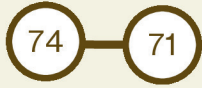
Pal in het midden bevindt zich Bezoekerscentrum Grote Netewoud, gesitueerd in de historische zeventiende-eeuwse watermolen. De Grote Nete stroomt hier letterlijk door het gebouw. Boven de ingang van de watermolen kan je het jaartal 1678 lezen.

Vroeger had de watermolen twee raderen, wat het mogelijk maakte om zowel eikenschors als graan te malen. Kort na de Eerste Wereldoorlog leverde de watermolen zelfs elektriciteit aan de dorpsbewoners van Meerhout, met dank aan een dynamo die molenaar Petrus Vermeerbergen kocht van de Duitsers. Wanneer hij 's avonds de molen ging stilleggen, seinde hij dat aan de dorpsgenoten door de stroom enkele malen te onderbreken. Zo wisten de Meerhoutenaars dat ze de olielampen moesten aansteken, indien ze licht wensten te hebben. Dit leverde Petrus de bijnaam Peer Plimp op.

In het Bezoekerscentrum Grote Netewoud, kan je terecht om even op adem te komen, informatie te vergaren en een drankje te nuttigen.

10 Bezoekerscentrum Grote Netewoud

Open je de route graag digitaal?

Scan onderstaande QR-code om de route via je gsm te openen.

Let op: ter hoogte van de kerk van Hulsen wijkt de Via Monastica route lichtjes af van de wandelknooppunten, maar dit is via de digitale kaart niet zichtbaar.

Knooppunten 15 en 16 worden overgeslagen en in plaats daarvan neem je de verkeersweg Hulsen naar knooppunten 17 en 18.

Hoe werkt dat?

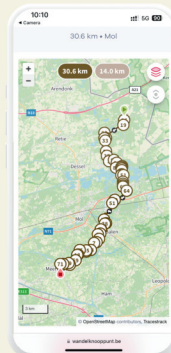
1. Scan bovenstaande QR-code met de camera van je gsm of een scan-app.
2. De QR-code zal je automatisch doorsturen naar je internetbrowser en de route openen via wandelknooppunt.be.

Let op: zorg ervoor dat je mobiele data/internetverbinding aan staat!

1

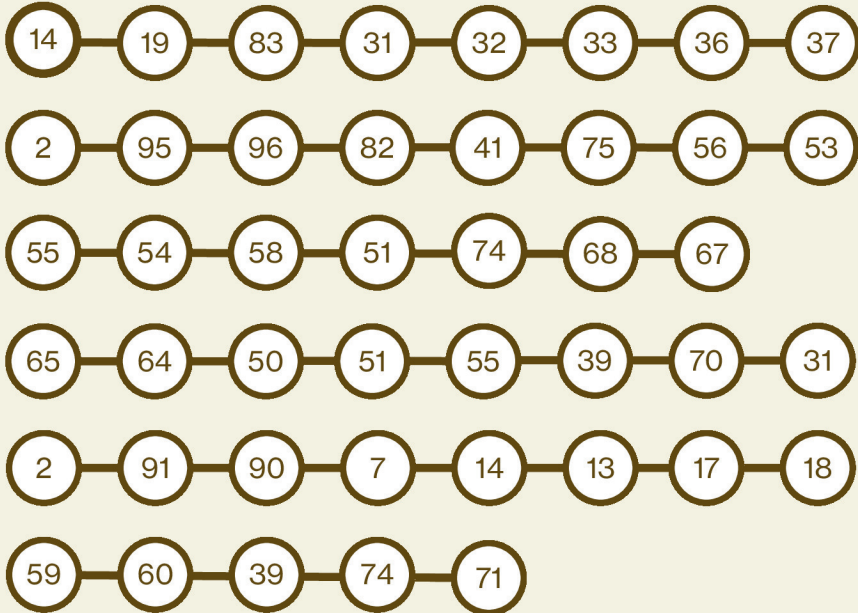

2

De wandelknooppunten

Bedankt om deel te nemen aan de pelgrimstocht Postel-Meerhout langs de Via Monastica!

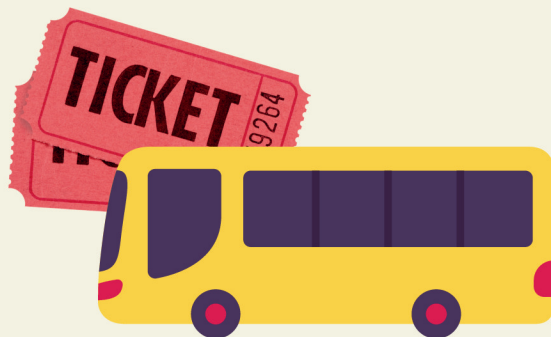
Praktische informatie

Om deelnemers naar de juiste startplaats te brengen, kreeg u de mogelijkheid om bij uw inschrijving een plaats in één van de twee bussen te reserveren. Hiervoor heeft u een mail gehad van Stuifzand met een bevestiging van uw reservatie. Controleer zeker of u bus 1 of bus 2 gereserveerd heeft. Alleen met een reservatiebevestiging kan u gebruik maken van de autobussen.

Bus 1 zal vertrekken om 17u30 aan het bezoekerscentrum.

Bus 2 zal vertrekken om 18u30 aan het bezoekerscentrum.

De bus zal passeren bij startpunt 1 tot 4, dus let op dat u zeker op de juiste plaats de bus verlaat.

Met dank aan

Deze activiteit werd georganiseerd in kader van Open Monumentendag 2024 'En Route' als een samenwerking tussen Het Vlaams Compostelagenootschap, Natuurpunt, Gemeente Mol, De Kamer van Heemkunde Mol, Gemeente Balen, Gemeente Meerhout & Stuifzand.

Meer pelgrimeren?

Ben je een wandelaar of fietser die meer wil weten over pelgrimstochten naar Compostela? Het Vlaams Compostelagenootschap komt speciaal naar Geel om al je vragen te beantwoorden.

- Zaterdag 30 november 2024, van 10 tot 17 uur
- Parochiecentrum Sint Amands, Werft 16, 2440 Geel
- Inschrijven:
<https://compostelagenootschap.be/activiteiten/infodag-geel-2024/>

Meer Kempen ontdekken?

In de Antwerpse Kempen valt er heel wat te beleven. Onder de noemer 'Op het ritme van de Kempen' ontdek je al wandelend of fietsend deze prachtige regio. Daarnaast openen ook tal van monumenten hun deuren en worden er heel wat activiteiten georganiseerd waar je meer dan welkom bent! Tot ergens onderweg ... in de Kempen!

- Download alle wandel- en fietsroutes in de Kempen via: <https://www.openmonumentendag.be/kempen>
- Op het ritme van de Kempen is een initiatief van IOED Voorkempen, IOED Noorderkempen, Stuifzand, IOED Land van Nete en Aa, IOED Berg en Nete en IOED de Merode

Bedankt om te
Pelgrimeren in eigen land

Wandelbrochure
Zondag 8 september 2024

